

حضور کمتر دیده شده‌ی بسکتبال در المپیک ۱۹۴۸ لندن

اولین تیم ملی اولین المپیک، اولین برد!

تاریخچه‌ی بسکتبال در المپیک، دو اولین در خود دارد. اولین‌هایی که شاید نخستین آن، کمتر مورد توجه قرار گرفته و همه، دومی را در خاطر دارند. البته که حق دارند و گذر ۷۳ سال، برای فراموش کردن یک اتفاق زمان کمی نیست. باین حال باید یادآوری کنیم که بسکتبال ایران نخستین تجربه‌ی المپیکی‌اش را نه در پکن ۲۰۰۸، بلکه در المپیک ۱۹۴۸ لندن تجربه کرد؛ جایی که البته گویا خبری از کسب سهمیه نبوده و تیم ایران بدون گذر از رقابت‌های کسب سهمیه، راهی مسابقات شده است. تیم ایران را در این بازی‌ها «حسین هاشمی، حسین کاراندیش، اصغر احساسی، حسین صعودی پور، فریدون اشتری، حسین جبارزادگان، هوشنگ رفعت‌جاه، حسین سرودی، فرهنگ مهدی، علی اسفندیاری، حسین صادقی، ضیاءالدین شادمان و ابوالفضل صلیبی» تشکیل می‌دادند که تحت هدایت «کاظم رهبری» به میدان رفتند. رهبری هم یک معلم ورزش بود که سابقه‌ی چندانی در این رشته نپایان داشت اما به‌ترتیب این تیم را دور هم جمع کرد و به‌عنوان سرپرست و مربی آن به المپیک ۱۹۴۸ برد. بازی‌هایی که در مرداد ۱۳۲۷ برگزار شد و نخستین حضور بین‌المللی و رسمی تیم ملی بسکتبال ایران بود.

اولین تیم ملی

پیش از این بازی‌ها، چیزی تحت عنوان تیم ملی وجود نداشت و هیچ اعزامی با این عنوان انجام نشده بود. تنها حضور بین‌المللی بسکتبال ایران، به سفر یک تیم باشگاهی محدود بود. باشگاه «نیرو و راستی» در دهه‌ی بیست یکی از اولین تیم‌های بسکتبال را تشکیل داد و در تورنمنت کوچکی در ترکیه شرکت کرد و این تنها تجربه‌ی بسکتبالی بود که تازه صاحب فدراسیون شده بود، اما هنوز نتوانسته بود فعالیت خاصی انجام دهد.

شرایط سخت اقتصادی پس از جنگ جهانی

درباره‌ی چگونگی این حضور اینطور روایت شده که به دعوت مستقیم پادشاه انگلستان انجام شده است. جرج ششم، ضمن دعوت از محمدرضا پهلوی به‌عنوان میهمان افتتاحیه، دو سه رشته‌ی دیگر را هم به کاروان ایران اضافه کرد که یکی از آنها بسکتبال بود؛ دعوتی که شاید یکی از زمینه‌های اصلی گسترش و مطرح شدن هرچه بیشتر این رشته در ایران را فراهم کرد و یا حداقل در نقش یک

کاتالیزور عمل کرد تا بسکتبالی که تنها یک سال قبل از المپیک، عضو فدراسیون جهانی شده بود، رفته‌رفته در ایران صاحب هویت و طرفدار شود و خیلی زود در سال ۱۹۵۱ اولین مدالش را در بازی‌های آسیایی دهلی تجربه کند.

اعزام با هزینه‌ی شخصی و حضور یک تیسور!

این روایت در ظاهر اینطور به نظر می‌رسد که همه چیز خیلی خوب و روبه‌راه بود. باین حال شرایط نامساعد کشور در سال‌های پس از جنگ جهانی

دوم و کمبود شدید منابع مالی، چیزی نمانده بود این اعزام مهم را لغو کند. در کتاب تاریخ بسکتبال ایران آمده که تا بیست روز پیش از اعزام هم هنوز مشخص نبود که این اعزام انجام می‌شود یا خیر. در نهایت هم با کمک‌های دولتی و خارج از ورزش، تنها هزینه‌ی اعزام هشت بازیکن داده می‌شود و چهار بازیکن با هزینه‌ی شخصی به انگلستان سفر می‌کنند. یک بازیکن هم به نام فرهنگ مهدی که در انگلستان دانشجوی بود، به تیم ایران اضافه می‌شود. مهدی در اصل تیسور بود و حتی سابقه‌ی حضور در ویمبلدون را هم در کارنامه دارد، اما دستی هم در بسکتبال داشته و به‌ترتیب، به سیزدهمین عضو تیم ملی بسکتبال تبدیل می‌شود!

از آن سیزده بازیکن اطلاعات زیادی در دست نیست و کمتر کسی باقی مانده که عملکردشان در آن رقابت‌ها را به یاد داشته باشند. باین حال روایت برخی از آنها پیش از مرگ و صحبت‌هایی که از آن رویداد ثبت شده است، اینطور روایت می‌کند که ابوالفضل صلیبی، حسین جبارزادگان، حسین سرودی و حسین صعودی پور، نفرات برجسته‌ی تیم ایران در آن رقابت‌ها بودند که بعدها هم بسکتبال را ادامه دادند و از خوب‌های تیم ایران شدند.

پنج باخت و دو برد در گروه D

تیم ملی بسکتبال در بازی‌های المپیک ۱۹۴۸، در گروه چهارم این رقابت‌ها به همراه چهار تیم دیگر قرار گرفت. مردان کشورمان در رقابت‌های گروهی، برابر تیم فرانسه ۶۲ بر ۳۰، مکزیک ۶۸ بر ۲۸ و تیم ملی کوبا ۶۳ بر ۳۰ شکست خوردند. تیم ملی، بازی‌های گروه چهارم را تنها با یک پیروزی در برابر نیوزلند با نتیجه‌ی ۴۹ بر ۲۲ به پایان رساند. در مرحله‌ی یک چهارم نهایی، تیم بسکتبال کانادا توانست ۸۱ بر ۲۵ تیم بسکتبال ایران را شکست دهد.

با این نتایج، تیم بسکتبال ایران در بین ۲۳ کشور شرکت‌کننده، مقام چهاردهم را کسب کرد. در رقابت‌های رده‌بندی هم تیم ایران یک بار دیگر به مصاف کوبا رفت که باز هم با نتیجه‌ی ۳۰-۷۰ شکست خورد. ملی‌پوشان ایران در این تورنمنت یک مسابقه هم برابر مجارستان داشتند که به دلیل انصراف حریف، نتیجه به سود تیم ایران ثبت شد.

به این ترتیب می‌بینیم که تیم ملی بسکتبال در این رقابت‌ها پیروزی را هم تجربه کرده و بر خلاف عقیده‌ی خیلی‌ها، نباید در تکیه به دنبال اولین پیروزی باشیم.

نخستین رشته‌ی تیمی در المپیک

در مجموع، المپیک لندن اولین‌های بسیاری را برای ورزش ایران در پی داشت. به‌طور کلی اولین حضور رسمی ایران در المپیک در همین دوره